

นโยบายการปฏิบัติงานและการรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของบริษัท

เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ บริษัท ควิก ลิสซิ่ง จำกัด และบริษัทในเครือ (กลุ่มบริษัท) จึงเห็นควรให้มีการกำหนดนโยบายการปฏิบัติงานและการรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อเป็นแนวปฏิบัติของบุคลากร ซึ่งรวมทั้งพนักงานและผู้บริหารในการใช้งาน ดูแลรักษา และควบคุมระบบสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ของกลุ่มบริษัท
2. เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานการทำงานที่เกี่ยวข้องกับระบบความมั่นคงปลอดภัยของระบบข้อมูลสารสนเทศ ของบริษัทหรือกลุ่มบริษัท ตลอดจนกำหนดขั้นตอนการทำงานที่ถูกต้องและเป็นมาตรฐานเดียวกันในการบริหารจัดการข้อมูล และกำหนดระดับชั้นความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล
3. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลธุรกิจต่อบุคลากรซึ่งเป็นผู้ให้บริการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินธุรกิจของกลุ่มบริษัท

ระบบข้อมูลสารสนเทศ เป็นระบบคอมพิวเตอร์ ระบบ โครงข่าย และอุปกรณ์โครงข่ายสำคัญของระบบข้อมูลทางการบริหารจัดการของบริษัทหรือกลุ่มบริษัท การจัดทำ จัดเก็บ นำไปใช้ และควบคุมดูแลรักษาระบบความมั่นคงความปลอดภัยของข้อมูลทางธุรกิจของบริษัทหรือกลุ่มบริษัท จะสามารถปกป้องคุ้มครองข้อมูลและความลับทางธุรกิจของบริษัทและกลุ่มบริษัทมิให้รั่วไหลและก่อให้เกิดความเสียหายต่อธุรกิจได้ ดังนั้น ความสำเร็จทางธุรกิจของบริษัทและกลุ่มบริษัทส่วนหนึ่งจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการใช้งาน และการป้องกันให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยของระบบคอมพิวเตอร์อย่างถูกต้องและเหมาะสมอยู่เสมอ

วัตถุประสงค์

การจัดให้มีนโยบายรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ใช้งานและบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งได้รับทราบเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบ และแนวทางปฏิบัติในการควบคุมความเสี่ยงด้านต่างๆ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับแนวทางในการจัดทำนโยบาย รายละเอียดของนโยบาย และการปฏิบัติตามนโยบาย

แนวทางปฏิบัติ

1. การจัดทำนโยบาย

- ต้องจัดทำ นโยบายการปฏิบัติงานและการรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นลายลักษณ์อักษรและผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายคอมพิวเตอร์ และผู้ใช้งานของแต่ละฝ่ายงานต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำนโยบาย และอย่างน้อยต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท

- ต้องทบทวนและปรับปรุงนโยบายให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ โดยต้องมีการประเมินความเสี่ยงอย่างน้อยปีละครั้ง ซึ่งต้องมีการระบุความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง จัดลำดับความสำคัญของข้อมูลและระบบคอมพิวเตอร์ กำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และกำหนดมาตรการหรือวิธีปฏิบัติในการควบคุมความเสี่ยง
- ต้องจัดเก็บนโยบายที่เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในที่ที่ผู้ใช้งานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง สามารถเข้าถึงได้โดยง่าย

2. รายละเอียดของนโยบาย

- ต้องระบุวัตถุประสงค์และขอบเขตอย่างชัดเจน และมีเนื้อหาครอบคลุมอย่างน้อยในเรื่องต่อไปนี้
 - การแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ (Segregation of Duties)
 - การควบคุมการเข้าออกศูนย์คอมพิวเตอร์และการป้องกันความเสียหาย (Physical Security)
 - การรักษาความปลอดภัยข้อมูล ระบบคอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่าย (Information and Network Security)
 - การควบคุมการพัฒนา หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงระบบงานคอมพิวเตอร์ (Change Management)
 - การสำรองข้อมูลและระบบคอมพิวเตอร์ และการเตรียมพร้อมกรณีฉุกเฉิน (Backup and IT Continuity Plan)
 - การควบคุมการปฏิบัติงานประจำด้านคอมพิวเตอร์ (Computer Operation)
 - การควบคุมการใช้บริการด้านงานเทคโนโลยีสารสนเทศจากผู้ให้บริการรายอื่น (IT Outsourcing)

3. การปฏิบัติตามนโยบาย

- ต้องประกาศใช้และสื่อสารนโยบายให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามได้ เช่น จัดการฝึกอบรม เป็นต้น
- ต้องมีระบบติดตามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามนโยบายอย่างเคร่งครัด
- ต้องมีการตรวจสอบ รวมทั้งประเมินความเสี่ยงของนโยบายและระบบควบคุมภายในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยหน่วยงานที่เป็นอิสระอย่างน้อยปีละครั้ง ซึ่งอาจเป็นหน่วยงานตรวจสอบภายในของบริษัทเอง หรือผู้ตรวจสอบภายนอก
- ต้องแจ้งฝ่ายสารสนเทศโดยเร็ว เมื่อมีกรณีที่เกิดผลกระทบต่อการรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีนัยสำคัญ
- ต้องมีขั้นตอนหรือวิธีปฏิบัติเพื่อรองรับให้มีการปฏิบัติตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้
- ต้องกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ใช้งาน และบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน เช่น หน้าที่ของผู้ใช้งานในกรณีที่พบว่าเครื่องคอมพิวเตอร์มีการติดไวรัส หน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยระบบเครือข่าย หน้าที่และความรับผิดชอบของลูกจ้างชั่วคราว เป็นต้น

การแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ (Segregation of Duties)

วัตถุประสงค์

การแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการสอบย้อนการปฏิบัติงานระหว่างบุคลากรภายในฝ่ายสารสนเทศ ซึ่งเป็นการลดความเสี่ยงด้าน Infrastructure Risk

แนวทางปฏิบัติ

1. คณะทำงานระบบสารสนเทศ (ตามคำสั่ง “นโยบายการปฏิบัติงานและการรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของบริษัท”) เป็นผู้กำหนดทิศทางการใช้ระบบสารสนเทศของบริษัทหรือกลุ่มบริษัท รวมทั้งกำหนดนโยบายและระเบียบการปฏิบัติงาน และติดตามความก้าวหน้าของระบบสารสนเทศ ศึกษาความเป็นไปได้เพื่อนำมาพัฒนาระบบสารสนเทศของบริษัทหรือกลุ่มบริษัท กำกับดูแล และสนับสนุนให้มีการใช้งานระบบสารสนเทศให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ตลอดจนสอบทาน และนำเสนอแนวทางเพื่อปรับปรุงนโยบายและระเบียบการปฏิบัติงาน เพื่อนำเสนอต่อกรรมการผู้จัดการบริษัทหรือกลุ่มบริษัท เพื่อพิจารณาอนุมัติ
2. ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการและควบคุมให้เกิดการปฏิบัติตามนโยบายฉบับนี้ และให้มีการรายงานตามโครงสร้างการบังคับบัญชาตามปกติ ทั้งนี้ ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ (IT, Security, Roles and Responsibilities)
 - 2.1 ต้องแบ่งแยกบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนการพัฒนาระบบงาน (Developer) ออกจากบุคลากรที่ทำหน้าที่บริหารระบบ (System Administrator) ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในส่วนระบบคอมพิวเตอร์ที่ใช้งานจริง (Production Environment)
 - 2.2 ต้องจัดให้มี Job Description ซึ่งระบุหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละหน้าที่งาน และความรับผิดชอบของบุคลากรแต่ละคนภายในฝ่ายสารสนเทศอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร
 - 2.3 ควรจัดให้มีบุคลากรสำรองในงานที่มีความสำคัญเพื่อให้สามารถทำงานทดแทนกันได้กรณีจำเป็น เช่น ผู้บริหารระบบ (System Administrator) เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ (Computer Operator) เป็นต้น
 - 2.4 ดูแลรักษาข้อมูลสารสนเทศอันเป็นทรัพย์สินของบริษัทหรือกลุ่มบริษัท ให้มีความมั่นคงปลอดภัยอยู่เสมอ
3. ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ(IT) เป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบและจัดทำทะเบียนเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ และซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ โดยแต่ละหน่วยงานจะเป็นผู้รับผิดชอบทรัพย์สินของตนเอง ทั้งนี้ ในทะเบียนทรัพย์สิน จะต้องมีการตรวจสอบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ซึ่งอุปกรณ์ที่ต้องมีการจัดทำทะเบียนได้แก่

- 3.1 เครื่องคอมพิวเตอร์ (Personal Computer , Laptop/Notebook, Tablet และอุปกรณ์ต่างๆที่จัดอยู่ในหมวดอุปกรณ์คอมพิวเตอร์)
- 3.2 เครื่องพิมพ์และอุปกรณ์ต่อพ่วงคอมพิวเตอร์
- 3.3 ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์
- 3.4 Switch / Router / Access Point / Firewall / UPS

รายละเอียดของผู้ใช้งานในทะเบียน จะต้องระบุรายละเอียดให้ครบถ้วนดังนี้

- 3.5 ชั้นที่อุปกรณ์ถูกใช้งาน (จัดเก็บ / ตั้งอยู่ / โต๊ะของผู้ใช้งาน)
- 3.6 ชื่อผู้ใช้งาน
- 3.7 ชื่อ ฝ่าย หรือ แผนก
- 3.8 ชื่อเครื่อง
- 3.9 รุ่นเครื่อง และตราผลิตภัณฑ์ (Brand)
- 3.10 หมายเลขไอพี (IP Address)

4. ฝ่ายบริหารทรัพยากรบุคคล เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการต่อไปนี้

- 4.1 แจ้งให้ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศทราบในทันที เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงสภาพของผู้ใช้งาน เช่น การลาพักงาน การโอนย้าย การเปลี่ยนแปลงหน้าที่ การลาออก เพื่อทางฝ่ายสารสนเทศจะได้ดำเนินการระงับการใช้งาน เปลี่ยนแปลง หรือลบสิทธิการใช้งานภายในวันที่ได้รับแจ้ง ในกรณีที่พนักงานไม่ได้เข้าใช้งานระบบติดต่อกันเป็นเวลา 30 วัน ให้ระบบปิดการใช้งานทันที พนักงานต้องทำเอกสารขออนุมัติเข้าใช้งานระบบ
- 4.2 จัดทำ Job Description ซึ่งระบุหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละหน้าที่งาน และความรับผิดชอบของบุคลากรแต่ละคนภายในฝ่ายต่างๆ อย่างชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร
- 4.3 บุคลากรทุกคนจะต้องลงนามในสัญญาข้อตกลงว่าด้วยการรักษาความลับข้อมูลทางธุรกิจ (Non-Disclosure Agreement) กับบริษัทหรือกลุ่มบริษัท ก่อนเริ่มงานและหลังจากประกาศใช้นโยบายฉบับนี้ และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสภาพหรือเงื่อนไขในการจ้างงาน (Employment Conditions)

การควบคุมการเข้าออกศูนย์คอมพิวเตอร์และการป้องกันความเสียหาย (Physical Security)

วัตถุประสงค์

การควบคุมการเข้าออกศูนย์คอมพิวเตอร์ (Data Center) มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันมิให้บุคคลที่ไม่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าถึง ล้วงรู้ (Access Risk) แก้ไขเปลี่ยนแปลง (Integrity Risk) หรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูล และระบบคอมพิวเตอร์ (Availability Risk) ส่วนการป้องกันความเสียหาย มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันมิให้ข้อมูล และระบบคอมพิวเตอร์ได้รับความเสียหายจากปัจจัยสถานะ แวดล้อมหรือภัยพิบัติต่างๆ (Availability Risk) โดยมีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับแนวทางการควบคุมการเข้าออกศูนย์คอมพิวเตอร์ และระบบป้องกันความเสียหายต่างๆ ที่ บริษัทและกลุ่มบริษัทควรจัดให้มีภายในศูนย์คอมพิวเตอร์

แนวทางปฏิบัติ

1. การควบคุมศูนย์คอมพิวเตอร์

- ต้องจัดเก็บอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่สำคัญ เช่น เครื่องแม่ข่าย อุปกรณ์เครือข่าย เป็นต้น ไว้ในศูนย์คอมพิวเตอร์หรือพื้นที่หวงห้าม และต้องกำหนดสิทธิการเข้าออกศูนย์คอมพิวเตอร์ให้เฉพาะบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานคอมพิวเตอร์ (Computer Operator) เจ้าหน้าที่ดูแลระบบ (System Administrator) เป็นต้น
- ในกรณีบุคคลที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องประจำ อาจมีความจำเป็นต้องเข้าออกศูนย์คอมพิวเตอร์ในบางครั้ง ก็ต้องมีการควบคุมอย่างรัดกุม เช่น กำหนดให้เจ้าหน้าที่ศูนย์คอมพิวเตอร์ควบคุมดูแลการทำงานตลอดเวลา เป็นต้น
- ต้องมีระบบเก็บบันทึกการเข้าออกศูนย์คอมพิวเตอร์ โดยบันทึกดังกล่าวต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับตัวบุคคล และเวลาผ่านเข้าออก และควรมีการตรวจสอบบันทึกดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ
- ควรจัดศูนย์คอมพิวเตอร์ให้เป็นสัดส่วน เช่น แบ่งเป็นส่วนระบบเครือข่าย (Network Zone) ส่วนเครื่องแม่ข่าย (Server Zone) ส่วนเครื่องพิมพ์ (Printer Zone) เป็นต้น เพื่อสะดวกในการปฏิบัติงาน และยังทำให้การควบคุมการเข้าถึงอุปกรณ์คอมพิวเตอร์สำคัญต่างๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ ควรแยกส่วนที่ต้องมีการเข้าถึงโดยเจ้าหน้าที่หลายฝ่ายออกจากศูนย์คอมพิวเตอร์ เช่น ส่วนที่ใช้เก็บรายงานที่ฝ่ายคอมพิวเตอร์ได้จัดพิมพ์ให้หน่วยงานต่างๆ ส่วนที่ใช้เป็นที่ตั้งเครื่องบันทึกเทปการประชุม เป็นต้น

2. การป้องกันความเสียหาย

2.1 ระบบป้องกันไฟไหม้

- ต้องมีอุปกรณ์เตือนไฟไหม้ เช่น เครื่องตรวจจับควัน เครื่องตรวจจับความร้อน เป็นต้น เพื่อป้องกันหรือระงับเหตุไฟไหม้ได้ทันเวลา

- ศูนย์คอมพิวเตอร์ต้องมีถังดับเพลิงสำหรับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้สำหรับการดับเพลิงในเบื้องต้น

2.2 ระบบป้องกันไฟฟ้าขัดข้อง

- ต้องมีระบบป้องกันมิให้คอมพิวเตอร์ได้รับความเสียหายจากความไม่คงที่ของกระแสไฟ
- ต้องมีระบบไฟฟ้าสำรองสำหรับระบบคอมพิวเตอร์สำคัญ เพื่อให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่อง

2.3 ระบบควบคุมอุณหภูมิและความชื้น

- ต้องควบคุมสภาพแวดล้อมให้มีอุณหภูมิและความชื้นที่เหมาะสม โดยควรตั้งอุณหภูมิเครื่องปรับอากาศและตั้งค่าความชื้นให้เหมาะสมกับคุณลักษณะ (Specification) ของระบบคอมพิวเตอร์ เนื่องจากระบบคอมพิวเตอร์อาจทำงานผิดปกติภายใต้สภาวะอุณหภูมิหรือความชื้นที่ไม่เหมาะสม
- ต้องมีเครื่องปรับอากาศ 2 เครื่องเพื่อสลับการใช้งาน

2.4 ระบบเตือนภัยน้ำรั่ว

- ในกรณีที่มีการยกระดับพื้นของศูนย์คอมพิวเตอร์ เพื่อติดตั้งระบบปรับอากาศรวมทั้งเดินสายไฟและสายเครือข่ายด้านล่าง ก็ควรติดตั้งระบบเตือนภัยน้ำรั่วบริเวณที่มีท่อน้ำเพื่อป้องกันหรือระงับเหตุน้ำรั่วได้ทันเวลา นอกจากนี้ หากศูนย์คอมพิวเตอร์ตั้งอยู่ในสถานที่ที่มีความเสี่ยงต่อน้ำรั่ว ก็ควรหมั่นสังเกตว่ามีน้ำรั่วหรือไม่อย่างสม่ำเสมอ

2.5 ระบบ CCTV

- ศูนย์คอมพิวเตอร์ต้องมีกล้องวงจรปิด เพื่อใช้ในการตรวจสอบความผิดปกติ ภายในศูนย์คอมพิวเตอร์อยู่เป็นประจำเพื่อป้องกันความเสี่ยงและเข้าแก้ไขได้ทันทั่วทั้ง

การรักษาความปลอดภัยข้อมูล ระบบคอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่าย

(Information and Network Security)

วัตถุประสงค์

การรักษาความปลอดภัยข้อมูลและระบบคอมพิวเตอร์มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องมิให้เข้าถึง ล่วงรู้ (Access Risk) หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง (Integrity Risk) ข้อมูลหรือการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ในส่วนที่มีได้อำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง ส่วนการป้องกันการบุกรุกผ่านระบบเครือข่ายมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันบุคคลไวรัส รวมทั้ง Malicious Code ต่างๆ มิให้เข้าถึง (Access Risk) หรือสร้างความเสียหาย (Availability Risk) แก่ข้อมูลหรือการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมรายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางในการรักษาความปลอดภัยข้อมูล ระบบคอมพิวเตอร์ เครื่องแม่ข่าย และระบบเครือข่าย

แนวทางปฏิบัติ

1. การบริหารจัดการข้อมูล

- ต้องกำหนดชั้นความลับของข้อมูล วิธีปฏิบัติในการจัดเก็บข้อมูลแต่ละประเภทชั้นความลับ และวิธีปฏิบัติในการควบคุมการเข้าถึงข้อมูลแต่ละประเภทชั้นความลับทั้งการเข้าถึงโดยตรงและการเข้าถึงผ่านระบบงาน รวมถึงวิธีการทำลายข้อมูลแต่ละประเภทชั้นความลับ
- การรับส่งข้อมูลสำคัญผ่านเครือข่ายสาธารณะ ต้องได้รับการเข้ารหัส (Encryption) ที่เป็นมาตรฐานสากล เช่น การใช้ SSL การใช้ VPN เป็นต้น
- ต้องมีมาตรการควบคุมความถูกต้องของข้อมูลที่จัดเก็บ (Storage) นำเข้า (Input) ประมวลผล (Operate) และแสดงผล (Output) นอกจากนี้ ในกรณีที่มีการจัดเก็บข้อมูลเดียวกัน ไว้หลายที่ (Distributed Database) หรือมีการจัดเก็บชุดข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กัน ต้องมีการควบคุมให้ข้อมูลมีความถูกต้องครบถ้วนตรงกัน
- ควรมีมาตรการรักษาความปลอดภัยข้อมูลในกรณีที่น่าเครื่องคอมพิวเตอร์ออกนอกพื้นที่ของบริษัท เช่น ส่งซ่อม หรือทำลายข้อมูลที่เก็บอยู่ในสื่อบันทึกก่อน เป็นต้น

2. การควบคุมการกำหนดสิทธิให้แก่ผู้ใช้งาน (User Privilege)

- ต้องกำหนดสิทธิการใช้ข้อมูลและระบบคอมพิวเตอร์ เช่น สิทธิการใช้โปรแกรมระบบงานคอมพิวเตอร์ (Application System) สิทธิการใช้งานอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ให้แก่ผู้ใช้งานให้เหมาะสมกับหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยต้องให้สิทธิเฉพาะเท่าที่จำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ และได้รับความเห็นชอบจากผู้มีอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งทบทวนสิทธิดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ
- ในกรณีมีความจำเป็นต้องใช้ User ที่มีสิทธิพิเศษ ต้องมีการควบคุมการใช้งานอย่างรัดกุม
- ทั้งนี้ในการพิจารณาว่าการควบคุม User ที่มีสิทธิพิเศษมีความรัดกุมเพียงพอหรือไม่นั้น ฝ่ายสารสนเทศ จะใช้ปัจจัยดังต่อไปนี้ประกอบการพิจารณาในภาพรวม
 - ควรได้รับความเห็นชอบจากผู้มีอำนาจหน้าที่
 - ควรควบคุมการใช้งาน User ระดับ Root ที่มีสิทธิพิเศษอย่างเข้มงวด เช่น กำหนดให้มีผู้ถือสิทธิเพียงคนเดียว โดยเก็บ Password ใส่ซองปิดผนึก และเปลี่ยน Password ทุกครั้งเมื่อมี User อื่นขอใช้งานเฉพาะกรณีจำเป็นเท่านั้น
 - ควรกำหนดระยะเวลาการใช้งาน และระงับการใช้งานทันทีเมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าว
 - ควรมีการเปลี่ยนรหัสผ่านอย่างเคร่งครัด เช่น ทุกครั้งหลังหมดความจำเป็นในการใช้งาน หรือในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้งานเป็นระยะเวลานาน ก็ควรเปลี่ยนรหัสผ่านทุก 3 เดือน เป็นต้น

- ในกรณีที่ไม่มีกรปฏิบัติงานอยู่ที่หน้าเครื่องคอมพิวเตอร์ ต้องมีมาตรการป้องกันการใช้งาน โดยบุคคลอื่นที่มีได้สิทธิและหน้าที่เกี่ยวข้อง เช่น กำหนดให้ผู้ใช้งานออกจากระบบงาน (Log Out) ในช่วงเวลาที่มีได้อยู่ปฏิบัติงานที่หน้าเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น
 - ในกรณีที่มีความจำเป็นที่ผู้ใช้งานซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูลสำคัญมีการให้สิทธิผู้ใช้งานรายอื่นให้สามารถเข้าถึงหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลของตนเองได้ เช่น การ Share Files เป็นต้น จะต้องเป็นการให้สิทธิเฉพาะรายหรือเฉพาะกลุ่มเท่านั้น และต้องยกเลิกการให้สิทธิดังกล่าวในกรณีที่ไม่มีคามจำเป็นแล้ว และเจ้าของข้อมูลต้องมีหลักฐานการให้สิทธิดังกล่าว และต้องกำหนดระยะเวลาการใช้งาน และระงับการใช้งานทันทีเมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าว
 - ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องให้สิทธิบุคคลอื่น ให้มีสิทธิใช้งานระบบคอมพิวเตอร์ในลักษณะฉุกเฉินหรือชั่วคราว ต้องมีขั้นตอนหรือวิธีปฏิบัติ และต้องมีการขออนุมัติจากผู้มีอำนาจหน้าที่ทุกครั้ง บันทึกเหตุผลและความจำเป็น รวมถึงต้องกำหนดระยะเวลาการใช้งาน และระงับการใช้งานทันทีเมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าว
3. การควบคุมการใช้งานบัญชีรายชื่อผู้ใช้งาน (User Account) และรหัสผ่าน (Password)
- ต้องมีระบบตรวจสอบตัวตนจริงและสิทธิการเข้าใช้งานของผู้ใช้งาน (Identification and Authentication) ก่อนเข้าสู่ระบบงานคอมพิวเตอร์ที่รัดกุมเพียงพอ เช่น กำหนดรหัสผ่านให้ยากแก่การคาดเดา เป็นต้น และต้องกำหนดให้ผู้ใช้งานแต่ละรายมี User Account เป็นของตนเอง
 - ทั้งนี้ การพิจารณาว่าการกำหนดรหัสผ่านมีความยากแก่การคาดเดาและการควบคุมการใช้รหัสผ่านมีความรัดกุมหรือไม่นั้น สำนักงานจะใช้ปัจจัยดังต่อไปนี้ประกอบการพิจารณาในภาพรวม
 - ควรกำหนดให้รหัสผ่านมีความยาวพอสมควร ซึ่งมาตรฐานสากลโดยส่วนใหญ่แนะนำให้มีความยาวขั้นต่ำ 6 ตัวอักษร
 - ควรใช้อักขระพิเศษประกอบ เช่น : ; < > เป็นต้น
 - ควรเปลี่ยนรหัสผ่านอย่างน้อยทุก ๆ 3 เดือน
 - ในการเปลี่ยนรหัสผ่านแต่ละครั้ง ไม่ควรกำหนดรหัสผ่านใหม่ให้ซ้ำของเดิมครั้งสุดท้าย
 - ไม่ควรกำหนดรหัสผ่านอย่างเป็นแบบแผน เช่น “abcdef” “aaaaaa” “123456” เป็นต้น
 - ไม่ควรกำหนดรหัสผ่านที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้งาน เช่น ชื่อ นามสกุล วัน เดือน ปีเกิด ที่อยู่ เป็นต้น
 - ไม่ควรกำหนดรหัสผ่านเป็นคำศัพท์ที่อยู่ในพจนานุกรม
 - ควรกำหนดจำนวนครั้งที่ยอมให้ผู้ใช้งานใส่รหัสผ่านผิด ซึ่งในทางปฏิบัติโดยทั่วไปไม่ควรเกิน 3 ครั้ง
 - ผู้ใช้งานที่ได้รับรหัสผ่านในครั้งแรก (Default Password) หรือได้รับรหัสผ่านใหม่ ควรเปลี่ยนรหัสผ่านนั้นโดยทันที

- ผู้ใช้งานควรเก็บรหัสผ่านไว้เป็นความลับ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีการล่องรู้รหัสผ่านโดยบุคคลอื่น ผู้ใช้งานควรเปลี่ยนรหัสผ่านโดยทันที
 - ต้องมีระบบการเข้ารหัส (Encryption) ไฟล์ที่เก็บรหัสผ่านเพื่อป้องกันการล่องรู้หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง
 - กรณี User ไม่มีการ Login เข้าใช้งานระบบติดต่อกัน 30 วัน ควรทำการปิดสิทธิการเข้าใช้งานระบบ และให้ผู้ใช้งานทำเอกสารขออนุมัติการเข้าใช้งานเข้ามาใหม่
 - ต้องตรวจสอบรายชื่อผู้ใช้งานของระบบงานสำคัญ อย่างสม่ำเสมอ และดำเนินการตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้ใช้งานที่มีได้มีสิทธิใช้งานระบบแล้ว เช่น บัญชีรายชื่อของพนักงานที่ลาออกแล้ว บัญชีรายชื่อที่ติดมากับระบบ (Default User) เป็นต้น พร้อมทั้งระงับการใช้งานโดยทันทีเมื่อตรวจพบ เช่น Disable ลบออกจากระบบ หรือ เปลี่ยน Password เป็นต้น
 - กำหนดรหัสผ่านให้ User คอมพิวเตอร์สาขา และ ต้องเปลี่ยนรหัสอย่างน้อยทุกๆ 3 เดือนควบคุมโดยเจ้าหน้าที่เทคโนโลยี
4. การรักษาความปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์แม่ข่าย (Server)
- ต้องมีขั้นตอนหรือวิธีปฏิบัติในการตรวจสอบการรักษาความปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์แม่ข่าย และในกรณีที่พบว่ามีการใช้งานหรือเปลี่ยนแปลงค่า Parameter ในลักษณะที่ผิดปกติ จะต้องดำเนินการแก้ไข รวมทั้งมีการรายงานเป็นลายลักษณ์อักษร โดยใช้หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมระบบงาน
 - ต้องเปิดให้บริการ (service) เท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ หากบริการที่จำเป็นต้องมีความเสี่ยงต่อระบบรักษาความปลอดภัย ต้องมีมาตรการป้องกันเพิ่มเติม
 - ต้องดำเนินการติดตั้ง patch ที่จำเป็นของระบบงานสำคัญ เพื่ออุดช่องโหว่ต่าง ๆ ของโปรแกรมระบบ (System Software) เช่น ระบบปฏิบัติการ DBMS และ Web Server เป็นต้น อย่างสม่ำเสมอ
 - ควรทดสอบ System Software เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย และประสิทธิภาพการใช้งาน โดยทั่วไปก่อนติดตั้ง และหลังจากการแก้ไขหรือบำรุงรักษา
 - ควรมีแนวทางปฏิบัติในการใช้งาน Software Utility เช่น Personal Firewall Password Cracker เป็นต้น และตรวจสอบการใช้งาน Software Utility อย่างสม่ำเสมอ
 - ควรกำหนดบุคคลรับผิดชอบในการกำหนด แก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงค่า Parameter ต่างๆ ของโปรแกรมระบบอย่างชัดเจน
5. การบริหารจัดการและการตรวจสอบระบบเครือข่าย (Network)
- ต้องแบ่งแยกระบบเครือข่ายให้เป็นสัดส่วนตามการใช้งาน เช่น ส่วนเครือข่ายภายใน ส่วนเครือข่ายภายนอก ส่วน DMZ เป็นต้น
 - ต้องมีระบบป้องกันการบุกรุก เช่น Firewall เป็นต้น ระหว่างเครือข่ายภายในกับเครือข่ายภายนอก

- ต้องมีระบบตรวจสอบการบุกรุกและการใช้งานในลักษณะที่ผิดปกติผ่านระบบเครือข่าย โดยอย่างน้อยต้องมีการตรวจสอบในเรื่องดังต่อไปนี้อย่างสม่ำเสมอ
 - ความพยายามในการบุกรุกผ่านระบบเครือข่าย
 - การใช้งานในลักษณะที่ผิดปกติ
 - การใช้งาน และการแก้ไขเปลี่ยนแปลงระบบเครือข่ายโดยบุคคลที่ไม่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง
 - ต้องจัดทำแผนผังระบบเครือข่าย (Network Diagram) ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับขอบเขตของเครือข่าย ภายในและเครือข่ายภายนอก และอุปกรณ์ต่างๆ พร้อมทั้งปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
 - ต้องตรวจสอบเกี่ยวกับความปลอดภัยของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ก่อนเชื่อมต่อกับระบบเครือข่าย เช่น ตรวจสอบไวรัส ตรวจสอบการกำหนดค่า Parameter ต่างๆ เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย เป็นต้น และต้องตัดการเชื่อมต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ (Physical Disconnect) และจุดเชื่อมต่อ (Disable Port) ที่ไม่มีความจำเป็นต้องเชื่อมต่อกับระบบเครือข่าย ออกจากระบบเครือข่ายโดยสิ้นเชิง
 - ในกรณีที่มีการเข้าถึงระบบเครือข่ายในลักษณะ Remote Access หรือการเชื่อมต่อเครือข่ายภายนอก โดยผ่านระบบ Internet ต้องได้รับการอนุมัติจากผู้มีอำนาจหน้าที่และมีการควบคุมอย่างเข้มงวด เช่น การใช้ระบบ VPN การควบคุมการเปิดปิดระบบ Remote การตรวจสอบตัวตนจริงและสิทธิของผู้ใช้งาน การบันทึกรายละเอียดการใช้งาน และในกรณีหยุดการเชื่อมต่อก็ควรตัดการเชื่อมต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้เชื่อมต่อออกจากระบบเครือข่ายภายใน เป็นต้น รวมทั้งต้องตัดการเชื่อมต่อการเข้าถึงดังกล่าวเมื่อไม่ใช้งานแล้ว
 - ควรกำหนดบุคคลรับผิดชอบในการกำหนด แก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงค่า Parameter ต่างๆ ของระบบเครือข่าย และอุปกรณ์ต่างๆ ที่เชื่อมต่อกับระบบเครือข่ายอย่างชัดเจน และควรมีการทบทวนการกำหนดค่า Parameter ต่างๆ อย่างน้อยปีละครั้ง นอกจากนี้ การกำหนด แก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงค่า Parameter ก็ควรแจ้งบุคคลที่เกี่ยวข้องให้รับทราบทุกครั้ง
 - การใช้เครื่องมือต่างๆ (Tools) เพื่อตรวจสอบระบบเครือข่าย ควรได้รับการอนุมัติจากผู้มีอำนาจหน้าที่ และจำกัดการใช้งานเฉพาะเท่าที่จำเป็น
6. การบริหารการเปลี่ยนแปลงระบบคอมพิวเตอร์ (Configuration Management)
- ก่อนการเปลี่ยนแปลงระบบและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ควรมีการประเมินผลกระทบที่เกี่ยวข้อง และบันทึกการเปลี่ยนแปลงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ รวมถึงสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ
 - ควรติดตั้งซอฟต์แวร์เท่าที่จำเป็นแก่การใช้งาน และถูกต้องตามลิขสิทธิ์
7. การวางแผนการรองรับประสิทธิภาพของระบบคอมพิวเตอร์ (Capacity Planning)
- ต้องประเมินการใช้งานระบบคอมพิวเตอร์สำคัญไว้ล่วงหน้า เพื่อรองรับการใช้งานในอนาคต
8. การป้องกันไวรัส และ Malicious Code

- ต้องมีมาตรการป้องกันไวรัสที่มีประสิทธิภาพและปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอสำหรับเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายและเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้งานที่เชื่อมต่อกับระบบเครือข่ายทุกเครื่อง เช่น ติดตั้งซอฟต์แวร์ป้องกันไวรัส เป็นต้น
- ฝ่ายคอมพิวเตอร์ควรจัดทำคู่มือในการป้องกันไวรัสให้แก่ผู้ใช้งานเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ รวมทั้งแจ้งและให้ความรู้แก่ผู้ใช้งานเกี่ยวกับไวรัสชนิดใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ
- ควรควบคุมมิให้ผู้ใช้งานระงับการใช้งาน (disable) ระบบป้องกันไวรัสที่ได้ติดตั้งไว้ และควรแจ้งบุคคลที่เกี่ยวข้องทันทีในกรณีที่พบว่ามีไวรัส
- การควบคุมการทำงานของระบบป้องกันไวรัส ควรตั้งค่าการทำงานจากส่วนกลาง

9. บันทึกเพื่อการตรวจสอบ (Audit Logs)

- ต้องกำหนดให้มีการบันทึกการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์แม่ข่ายและเครือข่าย บันทึกการปฏิบัติงานของผู้ใช้งาน (Application Logs) และบันทึกรายละเอียดของระบบป้องกันการบุกรุก เช่น บันทึกการเข้าออกระบบ (Login-Logout Logs) บันทึกการพยายามเข้าสู่ระบบ (Login Attempts) บันทึกการใช้ Command Line และ Firewall Log เป็นต้น เพื่อประโยชน์ในการใช้ตรวจสอบ และต้องเก็บบันทึกดังกล่าวไว้อย่างน้อย 3 เดือน
- ควรมีการตรวจสอบบันทึกการปฏิบัติงานของผู้ใช้งานอย่างสม่ำเสมอ
- ต้องมีวิธีการป้องกันการแก้ไขเปลี่ยนแปลงบันทึกต่างๆ และจำกัดสิทธิการเข้าถึงบันทึกต่างๆ ให้เฉพาะบุคคลที่เกี่ยวข้องเท่านั้น
- ผู้ควบคุมและบริหารจัดการ Logs มีหน้าที่ในการรายงานผลความผิดปกติให้กับผู้บริหาร เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้

การควบคุมการพัฒนา หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงระบบงานคอมพิวเตอร์ (Change Management)

วัตถุประสงค์

การควบคุมการพัฒนา หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงระบบงานคอมพิวเตอร์มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ระบบงานคอมพิวเตอร์ที่ได้รับการพัฒนา หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงมีการประมวผลที่ถูกต้องครบถ้วน และเป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้งาน ซึ่งเป็นการลดความเสี่ยงด้าน integrity risk โดยมีเนื้อหาครอบคลุมกระบวนการพัฒนา หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงตั้งแต่เริ่มต้นซึ่งได้แก่การร้องขอ จนถึงการนำระบบงานที่ได้รับการพัฒนา หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงไปใช้งานจริง

แนวทางปฏิบัติ

1. การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

- ควรมีขั้นตอนหรือวิธีปฏิบัติในการพัฒนาหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงระบบงานเป็นลายลักษณ์อักษร โดยอย่างน้อยควรมีข้อกำหนดเกี่ยวกับขั้นตอนในการร้องขอ ขั้นตอนในการพัฒนาหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง ขั้นตอนในการทดสอบ และขั้นตอนในการโอนย้ายระบบงาน
- ควรมีขั้นตอนหรือวิธีปฏิบัติในกรณีที่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงระบบงานคอมพิวเตอร์ในกรณีฉุกเฉิน (Emergency Change) และควรมีการบันทึกเหตุผลความจำเป็นและขออนุมัติจากผู้มีอำนาจหน้าที่ทุกครั้ง
- ควรสื่อสารเกี่ยวกับรายละเอียดของขั้นตอนดังกล่าวให้ผู้ใช้งานและบุคคลที่เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างทั่วถึง พร้อมทั้งควบคุมให้มีการปฏิบัติตาม

2. การควบคุมการพัฒนา หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงระบบงาน

2.1 การร้องขอ

- การร้องขอให้มีการพัฒนาหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงระบบงานคอมพิวเตอร์ ต้องจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร (อาจเป็น Electronic Transaction เช่น e-mail เป็นต้น) และได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจหน้าที่ เช่น หัวหน้าส่วนงานที่ร้องขอ หัวหน้าฝ่ายสารสนเทศ หรือประธานบริหาร เป็นต้น
- ควรมีการประเมินผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งในด้านการปฏิบัติงาน (Operation) ระบบรักษาความปลอดภัย (Security) และการทำงาน (Functionality) ของระบบงานที่เกี่ยวข้อง
- ควรสอบถามกฎเกณฑ์ของทาง บริษัทหรือกลุ่มบริษัท ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในหลายกรณีอาจส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของทาง บริษัทหรือกลุ่มบริษัท

2.2 การปฏิบัติงานพัฒนาระบบงาน

- ต้องแบ่งแยกส่วนคอมพิวเตอร์ที่มีไว้สำหรับการพัฒนาระบบงาน (Develop Environment) ออกจากส่วนที่ใช้งานจริง (Production Environment) และควบคุมให้มีการเข้าถึงเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละส่วนเท่านั้น ทั้งนี้ การแบ่งแยกส่วนตามที่กล่าว อาจแบ่งโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์คนละเครื่อง หรือแบ่งโดยการจัดเนื้อที่ไว้ภายในเครื่องคอมพิวเตอร์เดียวกันก็ได้
- ผู้ที่ร้องขอ รวมทั้งผู้ใช้งานที่เกี่ยวข้องควรมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงเพื่อให้พัฒนาระบบงานได้ตรงกับความต้องการ
- ควรตระหนักถึงระบบรักษาความปลอดภัย (Security) และเสถียรภาพการทำงาน (Availability) ของระบบงานตั้งแต่ในช่วงเริ่มต้นของการพัฒนา หรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลง

2.3 การทดสอบ

- ผู้ที่ร้องขอและฝ่ายสารสนเทศ รวมทั้งผู้ใช้งานอื่นที่เกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการทดสอบ เพื่อให้มั่นใจว่าระบบงานคอมพิวเตอร์ที่ได้รับการพัฒนา หรือ แก้ไขเปลี่ยนแปลงมีการทำงานที่มีประสิทธิภาพ มีการประมวลผลที่ถูกต้องครบถ้วน และเป็นไปตามความต้องการก่อนที่จะโอนย้ายไปใช้งานจริง
- ในระบบงานสำคัญควรมีหน่วยงานหรือทีมงานอิสระ เข้าตรวจสอบว่ามีการปฏิบัติตามขั้นตอนการพัฒนาและการทดสอบระบบ ก่อนที่จะโอนย้ายไปใช้งานจริง

2.4 การโอนย้ายระบบงานเพื่อใช้งานจริง

- ต้องตรวจสอบการโอนย้ายระบบงานให้ถูกต้องครบถ้วนเสมอ
- ผู้โอนย้ายระบบต้องเป็นผู้ที่มีอำนาจในการโอนย้าย และมีการบันทึกการโอนย้ายเป็นลายลักษณ์อักษร

2.5 การจัดทำเอกสารและรายละเอียดประกอบการพัฒนาระบบงาน และจัดเก็บ Version ของระบบงานที่ได้รับการพัฒนา

- ต้องจัดให้มีการเก็บข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับ โปรแกรมที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับการพัฒนา หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงที่ผ่านมา
- ต้องปรับปรุงเอกสารประกอบระบบงานทั้งหมดหลังจากที่ได้พัฒนาหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ทันสมัยอยู่เสมอ เช่น เอกสารประกอบรายละเอียด โครงสร้างข้อมูล คู่มือระบบงาน ทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิใช้งาน ขั้นตอนการทำงานของโปรแกรม และ Program Specification เป็นต้น และต้องจัดเก็บเอกสารตามที่กล่าวในที่ปลอดภัยและสะดวกต่อการใช้งาน
- ต้องจัดเก็บ โปรแกรม Version ก่อนการพัฒนาไว้ใช้งานในกรณีที่ Version ปัจจุบันทำงานผิดพลาดหรือไม่สามารถใช้งานได้

2.6 การทดสอบหลังการใช้งาน (Post- Implementation Test)

- ควรกำหนดให้มีการทดสอบระบบงานที่ได้รับการพัฒนา หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลังจากที่ได้ใช้งานระยะหนึ่ง เพื่อให้มั่นใจว่าการทำงานมีประสิทธิภาพ การประมวลผลถูกต้องครบถ้วน และเป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้งาน

2.7 การสื่อสารการเปลี่ยนแปลง

- ต้องสื่อสารการเปลี่ยนแปลงให้ผู้ใช้งานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างทั่วถึงเพื่อให้สามารถใช้งานได้ถูกต้อง
- มีคู่มือในการปฏิบัติงานพร้อมสอน User ให้เกิดความเข้าใจในส่วนงานที่เปลี่ยนแปลงเพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง

การสำรองข้อมูลและระบบคอมพิวเตอร์ และการเตรียมพร้อมกรณีฉุกเฉิน (Backup and IT Continuity Plan)

วัตถุประสงค์

การสำรองข้อมูลและระบบคอมพิวเตอร์ และการเตรียมพร้อมกรณีฉุกเฉิน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีข้อมูลและระบบคอมพิวเตอร์สำหรับการใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และ ในเวลาที่ต้องการ (Availability Risk) โดยมีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับแนวทางการสำรองข้อมูลและระบบคอมพิวเตอร์ รวมทั้งการทดสอบและการเก็บรักษา นอกจากนี้ ยังมีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับการจัดทำและการทดสอบแผนฉุกเฉิน

แนวทางปฏิบัติ

1. การสำรองข้อมูลและระบบคอมพิวเตอร์

1.1 การสำรอง

- ต้องสำรองข้อมูลสำคัญทางธุรกิจ รวมถึงโปรแกรมระบบปฏิบัติการ (Operating System) โปรแกรมระบบงานคอมพิวเตอร์ (Application System) และชุดคำสั่งที่ใช้ทำงานให้ครบถ้วน ให้สามารถพร้อมใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง
- ควรมีขั้นตอนหรือวิธีปฏิบัติในการสำรองข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางให้แก่ผู้ปฏิบัติงานโดยอย่างน้อยควรมีรายละเอียด ดังนี้
 - ☐ ข้อมูลที่ต้องสำรอง และความถี่ในการสำรอง
 - ☐ ประเภทสื่อบันทึก (Media)
 - ☐ จำนวนที่ต้องสำรอง (Copy)
 - ☐ ขั้นตอนและวิธีการสำรองโดยละเอียด
 - ☐ สถานที่และวิธีการเก็บรักษาสื่อบันทึก
- ควรมีการบันทึกการปฏิบัติงาน (Log Book) เกี่ยวกับการสำรองข้อมูลของเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน และควรมีการตรวจสอบบันทึกดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ

1.2 การทดสอบ

- ต้องทดสอบข้อมูลสำรองอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้มั่นใจได้ว่าข้อมูล รวมทั้งโปรแกรมระบบต่างๆ ที่ได้สำรองไว้ มีความถูกต้องครบถ้วนและใช้งานได้
- ควรมีขั้นตอนหรือวิธีปฏิบัติในการทดสอบและการนำข้อมูลสำรองจากสื่อบันทึกมาใช้งาน

1.3 การเก็บรักษา

- ต้องจัดเก็บสื่อบันทึกข้อมูลสำรอง พร้อมทั้งสำเนาขั้นตอนหรือวิธีปฏิบัติต่างๆ ไว้นอกสถานที่ เพื่อความปลอดภัยในกรณีที่สถานที่ปฏิบัติงานได้รับความเสียหาย โดยสถานที่ดังกล่าวต้องจัด

ให้มีระบบควบคุมการเข้าออกและระบบป้องกันความเสียหายตามที่กล่าวในข้อ Physical Security ด้วย

- ในกรณีที่จำเป็นต้องจัดเก็บข้อมูลเป็นระยะเวลานาน ก็ต้องคำนึงถึงวิธีการนำข้อมูลกลับมาใช้งานในอนาคตด้วย เช่น ถ้าจัดเก็บข้อมูลในสื่อบันทึกประเภทใด ก็ต้องมีการเก็บอุปกรณ์และซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้องสำหรับใช้อ่านสื่อบันทึกประเภทนั้นไว้ด้วยเช่นกัน เป็นต้น
- ควรติดฉลากที่มีรายละเอียดชัดเจนไว้บนสื่อบันทึกข้อมูลสำรอง เพื่อให้สามารถค้นหาได้โดยเร็ว และเพื่อป้องกันการใช้งานสื่อบันทึกผิดพลาด
- การขอใช้งานสื่อบันทึกข้อมูลสำรองควรได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจหน้าที่ และควรจัดทำทะเบียนคุมการรับและส่งมอบสื่อบันทึกข้อมูลสำรอง โดยควรมีรายละเอียดเกี่ยวกับผู้รับ ผู้ส่ง ผู้อนุมัติ ประเภทข้อมูล และเวลา
- ควรมีขั้นตอนการทำลายข้อมูลสำคัญและสื่อบันทึกที่ไม่ได้ใช้งานแล้ว ซึ่งรวมถึงข้อมูลสำคัญต่างๆ ในฮาร์ดดิสก์ที่ยังค้างอยู่ใน Recycle Bin

2. การเตรียมพร้อมกรณีฉุกเฉิน

- ต้องมีแผนฉุกเฉินเพื่อให้สามารถกู้ระบบคอมพิวเตอร์หรือจัดหาระบบคอมพิวเตอร์มาทดแทนได้โดยเร็วเพื่อให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด โดยแผนฉุกเฉินต้องมีรายละเอียด ดังนี้
 - ต้องจัดลำดับความสำคัญของระบบงาน ความสัมพันธ์ของแต่ละระบบงาน และระยะเวลาในการกู้แต่ละระบบงาน
 - ต้องกำหนดสถานการณ์หรือลำดับความรุนแรงของปัญหา
 - ต้องมีขั้นตอนการแก้ไขปัญหาโดยละเอียดในแต่ละสถานการณ์
 - ต้องกำหนดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ และผู้มีอำนาจในการตัดสินใจรวมทั้งต้องมีรายชื่อและเบอร์โทรศัพท์ของบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด
 - ต้องมีรายละเอียดของอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในกรณีฉุกเฉินของแต่ละระบบงาน เช่น รุ่นของเครื่องคอมพิวเตอร์ คุณลักษณะ ของเครื่องคอมพิวเตอร์ (Specification) ขึ้นต่ำ ค่า Configuration และอุปกรณ์เครือข่าย เป็นต้น
 - ในกรณีที่บริษัทมีศูนย์คอมพิวเตอร์สำรอง ก็ต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับศูนย์คอมพิวเตอร์สำรองให้ชัดเจน เช่น สถานที่ตั้ง แผนที่ เป็นต้น
 - ต้องปรับปรุงแผนฉุกเฉินให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และเก็บแผนฉุกเฉินไว้ในสถานที่
- ต้องทดสอบการปฏิบัติตามแผนฉุกเฉินอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยต้องเป็นการทดสอบในลักษณะการจำลองสถานการณ์จริง เพื่อให้มั่นใจได้ว่าสามารถนำไปใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ และต้องมีการบันทึกผลการทดสอบไว้ด้วย
- ควรสื่อสารแผนฉุกเฉินให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้รับทราบเฉพาะเท่าที่จำเป็น

- ในกรณีเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน ควรมีการบันทึกรายละเอียดของเหตุการณ์ สาเหตุของปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหาไว้ด้วย

การควบคุมการปฏิบัติงานประจำด้านคอมพิวเตอร์ (Computer Operation)

วัตถุประสงค์

การควบคุมการปฏิบัติงานประจำด้านคอมพิวเตอร์มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการใช้งานระบบคอมพิวเตอร์ได้อย่างถูกต้อง ต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับแนวทางในการควบคุมการปฏิบัติงานประจำด้านคอมพิวเตอร์ต่างๆ ซึ่งได้แก่ การติดตามการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ การจัดการปัญหา และการควบคุมการจัดทำรายงาน ซึ่งเป็นการลดความเสี่ยงด้าน Integrity Risk และ Availability Risk

แนวทางปฏิบัติ

1. การควบคุมการปฏิบัติงานประจำด้านคอมพิวเตอร์

- ต้องมีขั้นตอนหรือวิธีปฏิบัติในการปฏิบัติงานประจำในด้านต่างๆ ที่สำคัญเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อเป็นแนวทางให้แก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ (Computer Operator) เช่น ขั้นตอนในการเปิด-ปิดระบบ ขั้นตอนการประมวลผล ขั้นตอนการตรวจสอบประสิทธิภาพการทำงานของระบบ และตารางเวลาในการปฏิบัติงาน เป็นต้น และปรับปรุงขั้นตอนหรือวิธีปฏิบัติดังกล่าวให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
- ควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติงานโดยผ่านเมนู และควรจำกัดการปฏิบัติงานโดยใช้ Command Line เท่าที่จำเป็น
- ควรกำหนดให้มีการบันทึก (Log Book) รายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานประจำในด้านต่างๆ โดยบันทึกดังกล่าวควรมีรายละเอียดในเรื่องต่อไปนี้
 - ผู้ปฏิบัติงาน
 - เวลาปฏิบัติงาน
 - รายละเอียดการปฏิบัติงาน
 - ปัญหาที่เกิดขึ้นและการแก้ไข
 - สถานะของระบบ
 - ผู้ตรวจทานการปฏิบัติงาน

2. การติดตามการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ (Monitoring)

- ต้องติดตามประสิทธิภาพการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ที่สำคัญให้ทำงานได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ เช่น การรับส่งข้อมูลของระบบ การเชื่อมต่อระหว่างบริษัทกับสาขาของบริษัทและ

กลุ่มบริษัท การใช้งานฮาร์ดดิสก์ การใช้งานหน่วยประมวลผล (CPU) เป็นต้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประเมินสมรรถภาพ (Capacity) ของระบบ

- ควรบำรุงรักษาระบบคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่ดีและพร้อมใช้งานอยู่เสมอ

3. การจัดการปัญหาต่างๆ

- ต้องกำหนดรายชื่อ หน้าที่และความรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาอย่างชัดเจน เช่น กำหนดผู้รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหากระบวนการใช้งานของบริษัทหรือกลุ่มบริษัท เป็นต้น รวมถึงเบอร์โทรศัพท์ของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ติดต่อในกรณีที่มีปัญหา
- ควรมีระบบจัดเก็บบันทึกปัญหาและเหตุการณ์ผิดปกติที่เกิดขึ้น และรายงานให้ผู้บังคับบัญชาได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมปัญหาและตรวจสอบถึงสาเหตุที่เกิดขึ้น รวมทั้งเพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขและป้องกันปัญหาต่อไป

4. การควบคุมการจัดทำรายงาน

- การขอให้จัดพิมพ์รายงานต่างๆ ควรได้รับความเห็นชอบจากผู้มีอำนาจหน้าที่
- ควรมีทะเบียนคุมการพิมพ์และการจัดส่งรายงาน จัดเก็บรายงานต่าง ๆ ที่ได้จัดพิมพ์แล้วอย่างรัดกุม และกำหนดให้มีการลงลายมือชื่อเมื่อมีการรับรายงาน นอกจากนี้ควรทำลายรายงานที่ไม่ได้ใช้งานแล้ว

การควบคุมการให้บริการด้านงานเทคโนโลยีสารสนเทศจากผู้ให้บริการรายอื่น (IT Outsourcing)

วัตถุประสงค์

การให้บริการด้านงานเทคโนโลยีสารสนเทศจากผู้ให้บริการรายอื่นอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อบริษัทและกลุ่มบริษัทในรูปแบบที่แตกต่างไปจากการดำเนินงานปกติโดยบริษัทและกลุ่มบริษัทเอง เช่น ความเสี่ยงเกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูล (Access Risk) ความเสี่ยงเกี่ยวกับความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลและการประมวลผลของระบบงาน (Integrity Risk) ที่อาจเพิ่มขึ้นจากการดำเนินงานของผู้ให้บริการ เป็นต้น ดังนั้น การควบคุมการให้บริการด้านงานเทคโนโลยีสารสนเทศจากผู้ให้บริการรายอื่นจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริษัทและกลุ่มบริษัทใช้บริการด้านงานเทคโนโลยีสารสนเทศจากผู้ให้บริการรายอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่น่าเชื่อถือ และสามารถควบคุมความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องได้ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับแนวทางในการคัดเลือกและควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการ

แนวทางปฏิบัติ

1. การคัดเลือกผู้ให้บริการ

- ควรมีการกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้บริการ และคัดเลือกผู้ให้บริการที่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่รอบคอบรัดกุมและเป็นที่น่าเชื่อถือ

- ควรมีสัญญาที่ระบุเกี่ยวกับการรักษาความลับของข้อมูล (Data Confidentiality) และขอบเขตงานและเงื่อนไขในการให้บริการ (Service Level Agreement) อย่างชัดเจน

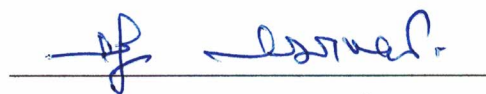
2. การควบคุมผู้ให้บริการ

- ในกรณีที่ให้บริการด้านการพัฒนาระบบงาน ต้องกำหนดให้ผู้ให้บริการเข้าถึงเฉพาะส่วนที่มีไว้สำหรับการพัฒนาระบบงาน (Develop Environment) เท่านั้น แต่หากมีความจำเป็นต้องเข้าถึงส่วนที่ใช้งานจริง (Production Environment) ก็ต้องมีการควบคุมหรือตรวจสอบการให้บริการของผู้ให้บริการอย่างเข้มงวด เพื่อให้มั่นใจว่าเป็นไปตามขอบเขตที่ได้กำหนดไว้ เช่น ให้เจ้าหน้าที่บริษัทควบคุมดูแลการทำงานของผู้ให้บริการอย่างใกล้ชิดในกรณีที่ผู้ให้บริการมาปฏิบัติหน้าที่ที่บริษัทหรือกลุ่มบริษัท (Onsite Service) และให้เจ้าหน้าที่บริษัทตรวจสอบการทำงานของผู้ให้บริการอย่างละเอียดในกรณีที่เป็นการให้บริการในลักษณะ Remote Access และปิด Modem ทันทีที่การให้บริการเสร็จสิ้น เป็นต้น
- ควรดำเนินการให้ผู้ให้บริการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน และเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ
- ควรกำหนดให้ผู้ให้บริการรายงานการปฏิบัติงาน ปัญหาต่างๆ และแนวทางแก้ไข
- ควรมีขั้นตอนในการตรวจรับงานของผู้ให้บริการ

เริ่มมีผลบังคับใช้

นโยบายนี้ให้เริ่มบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน 2562 เป็นต้นไป

จึงประกาศมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วกัน

(นายปรีชา ปรมาพจน์)

วันที่ 12 พ.ย. 2562

ประธานกรรมการบริษัท

บริษัท ควิก ลิสซิ่ง จำกัด